

วิธีดำเนินการวิจัย

ลักษณะของตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

1. นิสิตนักศึกษาครู คือ นิสิตนักศึกษาครูซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 โดยเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก - โท สาขามัธยมศึกษา ในสถาบันฝึกหัดครูระดับปริญญา ในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง จำนวน 185 คน จำแนกตามสถาบันได้ดังนี้

1.1	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	50 คน
1.2	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	จำนวน	46 คน
1.3	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว)	จำนวน	90 คน
ประกอบด้วย			
1.3.1	มศว. บางเขน	จำนวน	46 คน
1.3.2	มศว. ปทุมวัน	จำนวน	31 คน
1.3.3	มศว. ประสานมิตร	จำนวน	13 คน

2. บัณฑิตทางการศึกษา คือ บัณฑิตซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันฝึกหัดครูทั้ง 3 แห่ง ซึ่งเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก - โท สาขามัธยมศึกษา เช่นเดียวกับนิสิตนักศึกษาครู และกำลังทำการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา แต่เนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพิ่งก่อตั้งมารอบ 4 ปี จึงยังไม่มีบัณฑิตทางการศึกษา ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 ในการวิจัยครั้งนี้ จึงประกอบด้วย

2.1	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)	จำนวน	45 คน
2.2	การศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.)	จำนวน	62 คน

รวมตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 292 คน เป็นนิสิตนักศึกษาครู 185 คน และบัณฑิต 107 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ชุด สำหรับนิสิตนักศึกษาครูและบัณฑิตทางการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมครูระดับปริญญาตรีเพื่อสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ข้อเท็จจริง ที่ได้จากการศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ ตลอดจนการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาครู และบัณฑิตทางการศึกษา

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาครู และบัณฑิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาครูและบัณฑิตต่อโปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านต่าง ๆ คือ

1. การจัดวิชาและการเรียนการสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในโปรแกรม
2. ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาต่าง ๆ ในโปรแกรม
3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (facilities) เช่น อุปกรณ์ห้องสมุด
4. การจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน
5. การจัดโครงการฝึกสอนของสถาบัน
6. การจัดโปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาของสถาบัน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของนิสิตนักศึกษาครูและบัณฑิตต่อโปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษา

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1. แบบให้เลือกตอบ (Multiple-choices)
2. แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating-scale)
3. แบบให้ตอบโดยอิสระ (Open-end)

การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนิสิตคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ซึ่งเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก - โท จำนวน 20 คน และไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างประชากร แล้ว

นำมาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้สมบูรณ์และรัดกุมยิ่งขึ้น จากนั้นจึงสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 358 ฉบับ เป็นแบบสอบถามสำหรับนิสิตนักศึกษาครู 228 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตทางการศึกษา 130 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 292 ฉบับ เป็นแบบสอบถามจากนิสิตนักศึกษาครู จำนวน 185 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.47 และเป็นแบบสอบถามจากบัณฑิต จำนวน 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.61

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผล โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของค่าตอบที่ได้จากแบบสอบถามแบบเลือกตอบ โดยคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท¹ (Likert) คือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

¹ John W. Best, Research in Education (New Delhi: Prentice-Hall of India, 1963), pp. 104 - 105.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประเภทให้เลือกตอบและเติมความในช่องว่าง แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. การหาค่าเฉลี่ยมีขั้วมีเลขคณิต ใช้สูตร²

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว จึงนำมาเทียบอันดับ โดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.56 - 5.0 เห็นด้วยมากที่สุด

3.56 - 4.55 เห็นด้วยมาก

2.56 - 3.55 เห็นด้วยปานกลาง

1.56 - 2.55 เห็นด้วยน้อย

1.0 - 1.55 เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร³

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

จากนั้น จึงแปลความหมายค่าสถิติที่ได้ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

² ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 40 - 41.

³ แหล่งเดิม, หน้า 51.